

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

JÁSZ UJSÁG

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI LAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő címére küldendők.

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN:

Egész évre 8.— K
Fél évre 4.— K
Negyed évre 2.— K

Felelős szerkesztő:

BELEZNAV LASZLÓ.

Laptulajdonos: DARÁNYI FERENC.

Előfizetési és hirdetési díjak a laptulajdonos címére küldendők.

KIADÓHIVATAL:

Jászberény, Vásár-u. 2., hol hirdetések a legolcsóbban vétetnek fel. — Nyilttér sora 30 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDEKEN:

Egész évre 9.— K
Fél évre 4.50 K
Negyed évre 2.50 K

A társadalmi munka köre.

II.

Lapunk csütörtöki száma vezető sorainak folytatásául írjuk és állítjuk hogy a vállalkozási szellemet és az egyszerű földmives ember ügyességéből is kitellő kereskedelmi érzékek szintén csak a gyakori érintkezés fejlesztheti ki. Ha aztán bevonják a népszövetségi kör társas munkájába az újuságot is, sőt az asszonyokat is, akkor az apák tapasztalata és jó példája becses örökségképpen átszált nemzedékről nemzedékre, és az öregek nyomába hágo új emberöltő különb lesz elődeinél.

Hogy ezt a célt részünkről is előmozdítsuk, gyakran fogunk foglalkozni a nőknek kivált háztartási munkakörével és rá fogunk mutatni arra, hogy egy egészséges, csinos, bár szegény leány, a maga tíz ujsza he-

gyében felraktározott ügyességével, sokkal becsesebb hozománya a gazdaságban, mint aki hoz ugyan néhány koronát, vagy hold földet a házhoz, de mint gazdasszony nem állja meg a helyét, Ha ez a belátás elterjed, akkor majd a kapzsi szülők nem ugy adják a jó tanácsot házasulandó fiuknak, mint az egyszerű baranyai ember tette, mondván:

— Fiam Péter! Ne végy el mást, csak akit szeretsz, de ne szeress mást, csak aki gazdag.

Hanem azt fogják mondani a családalapításra hajlandó legénynek, hogy vegye el, ha becsüli és szereti, akár a szegényebbet, ha az egyuttal a legügyesebb. Így aztán önmagától szabályozódnék az a ma sok vidéken elterjedt balszokás, hogy nem az összeálló párok, hanem az egyfor-

ma telekkönyvek kelnek össze. Ezek is gyakran az egyke örökös remegésre kárhóztató rendszerével akarják biztosítani utódainknak azt a jólétet, amelyet gazdasági szakértelemmel bővelkedő szülők, bünös angyalcsinálás nélkül is, megszerezhetnének akárhány gyermek számára.

Az ilyen módon kioktatott községben csupa derült és megelégedett arcok jutalmaznák a vezető buzgokodását, mert az egyik gazda szorgalma és sikere serkentőleg hatna a másakra, és utóbb nem akadna a faluban senki, a ki ne tudná családját tisztességgel fentartani. Az ilyen községben magától megszünnék a városba özönlés, mert a megelégedett ember nem változtatja otthonát. De megszűnik a munkahiány miatti kivándorlás is, mert a beasületes és

TÁRCA.

Egyszer, egy tavaszon.

I.

Nincsen olyan kékvízű tenger mint az Adria. Seholsen olyan szivárvány színpompájú a hullám, mint a Lidó fővényes partjai mellett. És schol sem lehet olyan egyedül lenni, mint ezen az ezer színfoltokban tarkáló emberboj-szigeten, hol mindenki a maga illanó örömet kergeti és nem ér rá a másik életével törődni. A frissen épített márványpaloták merész árkádjá alatt szilaj olasz muzsika csenget. Néha ugy rémlett, hogy tömör, fényes, tüzes lelkű olasz ének csendül fel, de már a másik pillanatban hárfaszzerűen szakadozott kacagással olvadt. Mert az olasz beszéd is muzsikás parzsas ének s az olasz ének is szenvedélyes, dalamos zengésű beszéd.

Középtermetű, nagyon elegánsan, tehát szemmel láthatóan nagyon egyszerűen öl-

tözött fiatal asszony a hullámokkal csókolódzó nagy terrász legszélsebb zugába ült és nézte a tengert és hallgatta az élet zsi-bongását. Az apró selyemridiküljében szorongatott egy magyar ujságot, ki is vette, olvasni is megpróbálta, nem ment. Azért hát ült, vart, szomorú volt s leste a velencei alkonyatot, hogy az fölvidámítsa fáradt lelkét.

A háta mögött megürült egy márvány asztal s a távozó amerikai társaságot magyar művész-társaság váltotta fel. Nemes Ágnes (nevezzik egyelőre így) oda pillantott és a rémületől átféheredett az arca. Hirtelen átcikázott az agyán, hogy legjobb lenne, ha a közelből észrevétlenül elosona. Fel is akart állani, de oh csodák csodája, a lábai mintha megkövültek volna, nem bírt egy mozdulatot se tenni.

Ekkor odalépett egy harmincöt évesnek látszó, érdekes megjelenésű, bohém-frizurás ember és meglepődött, de meleg hangon szólott:

— Jónapot, Ágnes. Maga itt van?

Kérdés is volt, melyre válaszolnia kellett volna. De Ágnesnek a szivére szaladt minden csepp vére. S a torkában borzalmas szárazságot érzett s mintha nem is rendelkezhetne vele. A szeme azonban mosolygott, nedves, különös fényben. A megszólító csendesen, barátságosan leült asztala mellé és megfogta a kezét:

— Ágnes, maga nagyon meglepődött. Ágnes, ne nehezeltjen rám, de nekem kellett megszólítnom kegyedet. Tíz éve már, hogy nem láttam s tíz év után még kö-zömbös ismerősök is örvendeznek egymásnak.

Most végre hallatszott a hangja, de nagyon halkán, nagyon színtelenül:

— Csak egy kissé megszárdultam, de lássa már elmúlt. Most itt ülök ez erkélyen és lesem a velencei alkonyórát. Három hét óta minden nap itt ülök és mindennap várom az alkonyt. Én az augusztusi tengeri alkony színeit szebbnek látom Tintorettonál, Veronesenél, ott benn a Ducaleban. Azért nem oda zárandokolok,

szorgalmas ember a maga szülő falujában, mint szabad magyar polgár is, meglátná minden jogos törekvésnek mérsékelt kielégítését. Valóban neveléses volna, ha nem lenne olyan szomorú, hogy nálunk ma már, a kinek nem szelel jól a gyűrűce-pipaszára, rögtön lekopja a fogasról a szűrét, és jöllehet ott kint csak bányatölték vagy gyári rabszolga lesz belőle, rohan kifelé egyenest Amerikának, azzal a hamis jelszóval, hogy itt már nem lehet megélni. Pedig gondolkodóba ejthetné, hogy mikor ő vonul innen kifelé, ugyanakkor utjában lépten-nyomon találkozik a hazába beözönlő bolgár és bosnyák csapatokkal, a kik itt hihetetlen árakat fizetnek érbe egy hold öntözhető földért, és mégis szépen felgyarapoznak mellette, s őszkor nehéz szanásokkal kibélelve vonulnak vissza pihenni a maguk fatornyos hazájába. Örök szegény az ezerestendős műveltségű magyar őstermelő népre, hogy még ma is a Balkánfélszigeti félvad népek járnak ide neki zöldséget és főzeléket termelni, ő pedig azon a címen, hogy itt nem lehet megélni, hátat fordít szülőházának, temlomának, rokonainak, apái hanvait őrző temetőjének és rohan ki rabszolgának az idegen világba. Pedig ha itthon vállalkoznék annyi és olyan gyilkos munkára, a minő kint várta, itt is megkereshetne éppen annyit.

Kétségtelen, hogy a mai közlő lapotok azért fajultak el ennyire, mert nálunk eddig keveset foglalkoztak a népek korszerű gazdasági kinevelésével, különösen avval, hogy megtanuljon ugyanazon a mai darab földön okkal-móddal többet, szebbet, jobbat, olcsóbban és értékesebben termelni és így munkája után nagyobb jöve-

delemhez jutni. Bizonyára szebb világ virradt ránk, ha a nép a természetben, fogyasztásban és értékesítésben korszerűen kioktatva, maga veszi kezébe a saját boldogulásának gyep-tőjét és azoknak tanácsa után indulva a kiket a Gondviselő kegye rendelt ki az ő helyi vezetőivé, a korszerű haladás, szervezkedés, kölcsönös támogatás és állandó önképzés fegyverzetével felvértezve, bizalommal küzködik a szebb jövőért, hazája és családja boldogulásáért,

Akik tehát Mária országában emberséges megélhetés és nyugodt fejlődést akarnak biztosítani maguknak és fiaiknak, lépjenek be a Katolikus Népszövetségbe és használják fel annak jóakaratu gazdasági tanácsait.

Értekezlet. A holnap, f. hó 19-én megjeendő megyebizottsági tag választásra névze pénteken délután tartottak népes értekezletet a polgári kaszinó helyiségében, melyen *Bathó János* mint a helybéli 48-as függetlenségi Kossuth-párt elnöke elnökölt. Az értekezlet egyöntetű megállapodásaképpen jelölték a kieső bizottsági tagok helyére az első alválasztó kerületben: dr *Baráth István*, dr *Koecsek Béla*, dr *Tarnay Tibor* és dr *Barsy József*; a második alválasztó kerületben: *Tarnay Sándor*, dr *Szombathy István*, *Paray János* és id. *Várenti János*; a harmadik alválasztó kerületben: *Kiss Z. József*, dr *Bathó Károly*, dr *Viszney Béla*, *Ország Terenyi István* és dr *Firiczky János*; a negyedik alválasztó kerületben: *Vavrik Endre*, *Balla Péter* és *Gaál Gergely*. A második alválasztó kerületben a szebbek közt jelölőbizottság listába vette *Lippe Vilmos* kir. táblabíró, de mivel az a virilis bizottsági tagok sorában a jövő évre már ugy is szerepel és így a kétszeres mandátumával egy jászberényi választott bizottsági tagsági hely veszne el, az értekezlet nem jelölhette.

HIVATALOS RÉSZ.

Vármegyei közgyűlés. Mint már jeleztük Jász-nagykun-szolnok vármegye törvényhatósági bizottsága e hó 23-án tartja 4-ik évnegyedes rendes közgyűlését,

melynek első tárgya az alispán évnegyedes beszámoló jelentése lesz. Az alispán évnegyedes jelentésben mivel újtörvények nem hoztak — a kormányrendeletek s az önkormányzati, közeji és személyi ügyek ismertetésén kívül csupán a szokásos statisztikai beszámolás van. A tárgysorozat és a még kibocsájtandó póttárgy-jegyzék szerint városunkat és a jászvidéket érdeklőleg több ügy kerül elintézés alá. Így tárgyalatni fog a városi takakárképntár létesítésének ügye az ezzel kapcsolatos felebbessel együtt, továbbá a tanyai orvosi teendők ellátására vonatkozó — a Jászági ellátásügyet homokló téglagyára részére adandó kövezetvám mentességre vonatkozó képviselőtestületi határozatok. Tárgyalatni fog Jászapáti község határozata a községi tisztviselők és alkalmazottak fizetés emelését tárgyzó szab. rendelet módosítása iránt. Az évnegyedes közgyűlésnek egyébként a főtárgyjegyzék szerint összesen 164 tárgya lesz.

Járási értekezlet. Lapunk mult számában jelentettük, hogy a jászági felsőjárás községeinek népszámláló biztosa holnap f. hó 19-én itt helyben a Lehel-szállóban értekezletet tartanak. Ezen értekezlet — mint értesültünk — a f. hó 19-ikére kitűzött törvényhatósági bizottsági tagválasztások miatt f. hó 21-én fog ugyanitt megtartani.

Allategészségügyi vizsgálat. Tárfay János kir. tanácsos, állategészségügyi felügyelő a héten városunkban járt, ahol is a város állategészségügyi berendezkedése felett tartott tüzetes vizsgálatot. A felügyelő megtekintette az új kövzágóhid terveit is és megelégedését nyilvánította az állat-gészségügyi közgeinek.

A jövő évi népszámlálás ügyében — mint jeleztük — a Jászberény város belső és külső területére kinevezett népszámláló biztosok oktató értekezletét csütörtökön délelőtt tartották meg a város szűkháza nagy tanácstermében, mely alkalommal *Mosó Desső h. polgármester* és *Muhoray Zoltán* előadó jegyző több óra-hosszán át ismertették az összeirási ténykedésnek szabályait, módokat. Az összeirási teendők lelkiismeretes és célirányos kivitele szempontjából ez uton is felhívjuk a lakosságot arra, hogy az adókönyvét, kereszt-, házasságleveleket és mindene-gyéb családi és birtokaira vonatkozó okmányaitartsanak kéznél, hogy azokat a számláló biztosoknak akadálytalanul elő-mutathassák. A népszámlálás 1911. év január 1-től 10-ig tart, vagyis ez idő alát

hanem ide, az aranytörésű hullámokhoz...

A férfi, aki író is volt, gavallér is volt, várta, leste a fiatalasszony patakzó szavait. Hogy a folytatásra lelkesítse, csak annyit mondott:

— Semmit se változott. Mintha a sétatéri park tölgyei alatt sétálnánk, a kis vidéki városkában. S maga beszélne. Mert maga gyönyörűen beszél.

— A beszéd, a szó elszáll, mint az aranyfűst. S én nem a hajnal, az életet a muzsikát akarom látni, élni, hallani, hanem a délszaki estét. S úgy találom, hogy a hajnal és alko jat ikertestvérek. Nagyon egyformák. Maga eddig előttem a bitoros hajnalban élt. S ime, hirtelen-váratlan beletoppan az én velencei alkonyomba. Fusson kérem innen. Maradjon csak a májusi hajnalfényénél...

Kacagott, kacagott, hogy ne tünjön fel nagyon komolyan, ami az volt. A ten-ger északi sarkából egy nagy fehér felhő dugta előre szürkés fejét. Társaságához tartozik a szél, a suhogó, árbócrogató,

hűs szél, s tőlük, kettőjüktől igen irtóznak a napugárhés, délszaki vendégek. Menekülnek a kenyelmes, elegáns hotelszobákba, hol minden várja, mi jó, kényelem, szórakoztató.

Ágnes felállt, kezét nyújtotta ismerős barátjának és elbucuzott:

— Menjen vissza a társaságba. Én elmegyek innen, mert már nem lennék egyedül. Pedig egyedül akarok lenni...

II.

Tíz évvel ezelőtt! Egy év is hosszú út annak, ki szírtéken, hegyes sziklacsúcsokon, ezer akadály között teszi meg. Tíz esztendő egy jó darab élet, örömeink, inkább szenvedéseink, gyötrődéseink igen hosszú emléklapja.

Tíz évvel ezelőtt Bogyai Ádám tanárjelölt volt, sült szalonát vacsorázott, de csak ünnepnap, s a fagygyűgyergya mellett télkabátba burkolva tanult a dermesztő hónapos szobában. A két lépés szélességű, végcéljában eleségkamrának szánt hónapos szoba jégvirágablaka előtt

minden reggel és délután puha ülésű, sárga kocsiiban ült és kocsizott a felsőleányiskolába egy tengerszinszemű kis leány. Ki volt, hogy hivaták, ki leánya, milyen a hangja, szíve, lelke, nem tudta, nem kérdezte. Csak látta, látta, csudálta, bámulta s önkéntelen tiszteletet s melegséget érzett iránta...

Valami titkos álom derengett be a szobába, az északi fenyő álma a déli pálmáról, a koldus királyfiú hűsége a rózsabarlangban alvó Hamupipóke iránt.

De jött a tavasz s akkor kíp, kop az ablak alatt könyvtáskával suhant el Hamupipóke.

Egyszer elhullatott egy füzetet, Ádám utána vitte.

— Hamupipóke, itt a füzete.

— Köszönöm, de én csak Nemes Ágneske vagyok.

— Én pedig Bogyay Ádám, az ágról szakadt tanárjelölt.

Ágnes atyjának hatalmas bőrgyára volt a külvárosban és ő egyetlen leány

már készen kell lenni a nagy horderejű statisztikai munkáinak.

A jászberényi esküdték. A szolnoki kir. törvényszék területén működő esküdtészek tagjaiul összeirt esküdtképes férfiak közül jászberény városára nézve 1911 évre a következők sorsoltattak ki: Balla Péter, Baranyi Balázs, Baráth Péter, Csák András, Elefánty Sándor, Eördögh János, Erdős István, Fábán János, Fecske János, Fridvalcsy István, dr Gyárfás Ferenc, Hajas László, Huba Lajos, dr Jász Béla, Juhász Sándor, Katona János, Koncsák Pál, Konkoly Miklós, Mezei Boldizsár és Papp István. Összesen 20-an.

MI KELL NEKÜNK?

Tejszövetkezet. Igaz ez már meg van. Megcsinálták ezt még négy évvel ezelőtt, de csak úgy magyarosan szalmalángszerűleg fellángolt a buzgalom s nyomban el is aludt. Hol vagy tejszövetkezet? A kiküldött bizottság altatja. Meg sincsen s már is aludt tej vált belőle.

Hol kérel az éji homályban? Hiszen a fogyasztási szövetkezet számgondú s tevékeny elnöke székfoglaló beszédében, úgy tudom, határozottan megígérte, hogy legelső gondját fogja képezni a megalakítása. — Azóta már jó csomó víz elfolyt a Zagyván, sok más megalakult, s tejszövetkezet még sincs.

Pedig erre égető szükség van. Ha valahol, úgy itt e városban megkell alakulnia s virágoznia.

Itt van a sok jó legelő, az a tápláló szikes föld, ami a legelőnek kitünő, más mindennek rossz. A négyszállási földek — sok más darab csak legelőnek használhatók. Igen ám! de szükséges, hogy a legelő kifizesse magát, vagyis a rajta nevelt, tartott jószág meghozza a hasznát. Abban van épen a hiba, hogy ez nincsen meg. Megvan a legelő, ott van rajta a marha, a tehén s a gazda nem tudja a tejterméket értékesíteni, nincs piaca. Attól a ta-

nyai gazdasszonytól nem lehet kívánni, hogy pár liter tejjel órák hosszat vesztegessen a piacon kisebb vagy nagyobb szerencsével, kinek ugyanis jó ideig kell utazni míg a városba érkezik.

Innen van azután, hogy a legelők nagyrésze fel van már törve. A közmondás szerint: „Se pénz, se posztó“, vagyis sem legelő, sem szántó. Igen, mert az a föld legelőnek nagyszerű, de szántóföldnek nem való.

Azt mondják, hogy legelőnek sem volt jó. — Nem ám, mert azt tartják a gazdák, hogy a legelőt gondozni nem kell, az magától terem. — Így történik, hogy azt éveken keresztül csak az ég madarai gondozzák. Ilyen gondozás mellett bizony elcsatnyul az. Az is megkívánja a maga táplálékát, mint az állat, amelyek azzal táplálkozik.

Ha a gazda majd tapasztalja, hogy az állattartás kifizeti magát, mert termékeit jól és biztosan tudja értékesíteni, akkor gondozni, kezelni fogja a legelőt, melyen tartja jövedelmező marhaállományát.

Ezt pedig csak a tejszövetkezet útján lehet elérni.

A tejszövetkezetnek még sokirányu haszna van.

Legelőszőr is enyhíteni fogja a husdrágaságot, mert a gazdák több jószágot fognak nevelni. Hiszen ezt a mostani drágaságot a marhaállomány csökkenése zúdította a nyakunkra. A földmivelők nem tenyésztettek annyi marhát, mert nem látták hasznát. Az ára alacsonyabb volt az élő állatnak a vásáron, a tejét nem tudta eladni, tehát nem látta érdemesnek a neveléssel járó bajoskodást folytatni.

Továbbá ha megvan a rendes értékesítő helye a tejnek, úgy a gazdaasszony nem ácsorog félnapig a piacon. Ennek hasznát látja a házidolog, a rend, a tisztaság, a család, mert ezeknek több időt szentelhet.

Hasznát veszi a szegény napszámos ember is, mert a tejszövetkezetben kapható másod s harmadrendű ej, minőségre ugyan kiváló, de tisztán kezelt, egészséges s igen olcsó, majd nem potom áron.

S valóban irodalmi és társadalmi sikerek egész babérrerdeje nőtt ki a Bogyay áldásos, onzenlen munkássága élete körül, de az anyagi haszon, a biztos, a tiszta és lepengethető aranyokban és ezüstökben, még távol állt az ötezer forinttól.

Közben kineveztek egy másik vidéki városba. Repültek az évek, nőttek az árnyak és szomorúságok. S közben ráakadt a tehetetlen börgyáros az ő külsőségekkel káprázató lelki mására, Hangos János honatyára, az ismert zabfejű reklámhoniúra, ki két heti szenvedélyes udvarlás után szerelemre lobbant, meg is kérte és meg is kapta az akaratszegény, alvajáró Ágneszt.

S a boldogság? Tartott addig, amíg teltet a hozományból. A honatyá válasza temérdek pénzt elnyelt, ő maga is gondtalanul élt és a nemes vonása volt lelkének: felsegítette nyomorban sínylődd nagy rokonságát.

Egy-két esztendő után kinyílt az alvó Csipkerózsza szeme. Látta, érezte, hogy az

Hasznára van a hivatalnok embernek mert innen szeresheti be, mint megbízható forrásból, mindenféle tejterméki szükségletét rendes áron s jó minőségben. Nem kell rettegnie folyton attól, hogy valami hamisított dolgot vásárol, mi a piacon, sajnos, megtörténhetik.

Megkell tehát alakítani a tejszövetkezetet!

Ha a vezető körök figyelme nem terjed ki erre, csinálja meg azt a közönség, melynek első rangú érdeke. Hiszen a tejtermék teljesen nélkülözhetetlen a háztartásban. Legnagyobb fogyasztója annak a gyermeksereg, a jövődől polgárok, nemzetfeltartók. — Ezeknek az ország reményeinek, egészségét kell, hogy szíven viselje mindenki, kibem emberi szív dobog ki szereti e hazát.

Hozzá kell fogni mielőbb a megalakításhoz!

Legjobb kezekben látnám, ha azok vennék kezökbe, kik a pinceszövetkezetet megalakították s oly eredményesen vezetik a bortermelek javára,

Tegyenek olyat is, mi a hivatalnokoknak, az iparosoknak, a munkás embernek is, tehát a város zömének érdeke: ez a tejszövetkezet megalakítása.

Azaky.

Gróf Apponyi amerikai útja.

A fővárosi újságokban olvassuk e hírt: „Newyorkból jelentik: gróf Apponyi Albert amerikai szereplése elé nap-nap után fokozódó érdeklődéssel tekint az amerikai és tudományos világ. A *Civi Forum* legújabbban az Apponyi-estét rendezőbizottságba bevonta az Egyesült-Államok egyik legelőkelőbb tudományos intézetét az *Academy of Political Science-t* is, mely A. Barton Hepburn elnököt, a newyorki kereskedelmi kamara elnökét, Nelson W. Aldrich, Julius Burrows, Hernando S. Noney szenátorokat

ő boldogsága silány eszköze volt nagyra-vágyó atyjának, s hogy most is egy férfi oldalán él, ki a vagyonát, a személyét aranyhídnak tekintti a maga politikai és más ábrándjaihoz, légváraihoz. És Csipkerózsza szive üres, és szomorú lett, mert sívár, szürke szív és lélektelen életút sőt-téltt előtte. S hogy a hitét, lelke épségét valahogy meg ne ingassa, lassan, észrevetlen megértette azzal a férfiúval, hogy ami még hátra van, azt egyedül óhajja átszenvedni.

Az nem gördített akadályt. Szépen, hideg kézfogással váltak. Ahogyan akkor üdvözölték egymást, mikor találkoztak.

III.

Két hét után is a tengerparti séták alatt a tavaszról emlékeztek. De a tanár csöndes, rezignált, határozatlan maradt.

— Én már kinn járok a nyárból és közeledem az őszhöz. Vallom és hirdetem, hogy minden sikert kegyednek köszönök Ágnes. Néma hárfá volt a lelkem, melyből

volt. Az édes atya nagyon szegény legényül kezdte, de fáradhatatlan, józan életű, tisztá erkölcsű ember volt s mire derecséni kezdett a feje, vagyonát félmillióra becsülték. A legtöbb megzsirosodott nyárs-polgár büszke, rátartó, gögös, ha felviszi dolgát az Isten . . .

Az öreg Nemes ravaszszű s főképp mérhetlen nagyra-vágyó volt. Kávéházi barátai előtt eldicsekedte:

— A leányomnak majd ötezer forint apánást adok. A férjurnaknak is ekkora fizetésének kell lennie.

— Józanul gondolkozol!

S Bogyay Ádámnak is tudomására hozták, kinek ekkor megjelent egy hatalmas könyve, mely fényes erkölcsi és anyagi jövedelemmel járt.

A jó Nemesné fogta csupán az ő finom, megéző asszonyi lelkével pártját a fiatal tanárnak.

— Ideális, jó fiú. Ágneske szereti, s ez a fiú nagy dolgokkal lép meg a világot!

William J. Gaynor-t, Newyork város polgármesterét, Nicholas Murray Buttlet, a Columbia-University elnökét, Jacob H. Schiffet, a newyorki kereskedelmi kamara elnökét, Henry R. Townet, a newyorki kereskedők szövetségének elnökét, E. W. Krammerer és J. Laeence egyetemi tanárokat. A Platt Andrew pénzügyminiszteri államtitkár, George E. Robertst, a pénzverő intézet igazgatóját és Edward B. Vreelandot küldte ki a maga kebeléből azzal a megbízással, hogy a Civic Forumnak az Apponyi-estét előkészítőbizottságával karöltve dolgozzanak.

Jászberény nagynevű képviselője a delegációban is hatalmas munkát végzett, a katolikus nagygyűlésen is ragyogtatta talentumát, az országgyűlés tárgyalásain is minden oldalról még a magas kormány részéről is érdeklődéssel várt nagyszabású és hatása felszólalásaival irányítja az ellenzék tevékenységét, sőt a bizottsági tárgyalásokon mint pl. a kultusz-tárcánál, magát a minisztert is, szóval még a vele nem egy politikai hitvallásuk érzete szerint is a magyar nemzet örökös haláljára méltó ünneplés vezérérfia Magyarországnak, aki közéleti szereplésével hazánk büszkesége lett, akinek köszönhetjük hogy a külföld tud valami jót is rólunk, csak a jászberényi szabadgondolkodók előtt alább-való ő — Gyalog Jánosnál.

Ime a fenti kis híradásból megítélhetjük, mennyire értékelik Jászberény képviselőjét a nagy emberek abban az országban, ahol minden embert egyéni értéke, kiválósága szerint taksálnak és nem születése szerint. Pedig azok nem várnak tőle törvényszéket.

UJDONSÁGOK.

— **Lapunk karácsonyi számában kezdjük meg egyik jelesülvált földünknek és dolgozó társunknak Urbán János- (hajdunásási plebánus) nak a kínai nemzet neveléséről írt érdekes elbeszélését. Előre ajánljuk a több számra terjedő leírást olvasóink figyelmébe.**

gyönyörű harmóniát pengetett ki kézirnetése.

Ágnes is a gondolatához simult:

— Az angol románc üveghangjait hallom: Mért is van szánya az igrig időnek s a perc miért oly illanó . . .

— Egyszer pünkösdirózsák fehér fergetege záporozott a fejünkre s lila hangvirágok csilingeltek köröskörül.

— Egyszer, egy tavaszon . . .

— Egyszer a csengő vizek partján rügyező álmokkal szívükben kézenfogva haladott két ember. Mint két testvér. De szétáztak az utak.

— Akkor az öröm volt a szép, ma a rá való gondolat. Holnap a szomorúság. Minden érzés az Isten ajándéka . . .

— Akkor csobogó versek zsongtak szívemben. De azok sem voltak szebbek, mint a szoltárok, melyek ma izzasztják a lelkemet. Ha álmaimnak testvére voltál, légy testvére a bánataimnak is . . .

— Testvére leszek . . .

Kiss Menyhért.

— **Egyleti Közgyűlés.** A „Jászberényi Korcsolyázó Egyesület” folyó hó 13-án dr. Bathó Kálmán h. elnök elnöklété alatt tartott közgyűlése a pénztáros baterjesztetése az elmúlt év zárszámadásait, melyekben a pavillon elődázhatatlan rendbehozása és a szolgálatok építésére fordított tetemes kiadásokkal igen csekély bevételek állanak szemben. Elhatározta a közgyűlés hogy tagok gyűjtésére a helybeli társadalomban akciót indít és a hátralékos díjakat ezentul szigorúan behajítja. Választmányának kiegészítésére dr. Mallár Józsefet, dr. Sárközy Miklóst, Kovalik Rezsőt és Fecske Sándort választmányi tagokká, dr. Csoma Kálmán főgymn. tanárt az Egyesület titkárává, Buday Gyula tomatanárt pedig szerzősávévá választotta. Végül az Egyesület körül szerzett érdemeik elismerésül: Krecsárevich Emil örnagyot, Baranyi Balázs, Barla Kálmán, Streitman András főgymn. tanárokat és Péntes István városi adóügyi jegyzőt tiszteletbeli tagokká választotta.

— **Végtárgyalás.** Folyó hó 13-án tartották meg a szolnoki kir. törvényszék előtt a főtárgyalást Koncsek István polgármester által Spitzer Adolf volt jászberényi lapszerkesztő ellen hatóság előtti rágalmazás miatt indított perben. A dolog előzménye ismeretes. Spitzer Adolf lapjában való támadásokon kívül Koncsek polgárm. a felentes hatóságokhoz intézett beadványában is hasonlóképen sértette. A szolnoki törvényszék a hatóság előtti rágalmazás vétségében vétkesnek találván és ezért őt 5 napi elzárásban esetleg 100 korona pénzbüntetésben marasztalta. Az ítélet jogerős.

— **Katonabál.** A helyben állomásozó honvédség, mentelep és csendőrség altisztjai január 7-én a Lehel-szállóban fényes *altiszi bált* rendeznek, amelynek vendőke *Krecsárevich Emil örnagy*, díszelőnöke *Sándor József cs. és kir. százados* mentelep osztály parancsnok és elnöke *Blascok Károly* honvéd főhadnagy. A rendezésben 20 őrmester és több altiszt szerepel.

— **Jelmezestély.** A helybeli úri fiatalok által a jövő hóban a korcsolyázó egyesület javára rendezendő jelmezestélyre szóló meghívókat most bocsájítja szét a rendezőség, mely már most előre ez uton kéri fel azokat, kik tévedésből meghívót nem kapnának s arra igényt tartanak, hogy ebbeli szándékukról értesítsék a rendezőséget.

— **Szilveszter est.** A Jászberényi Kereskedelmi Egyesület ez év utolsó napján a Lehel-szállóban táncestélyt rendez, melyre a meghívásokat a héten bocsájította ki a rendezőség.

— **Fényes elégtétel.** Olvasóink előtt leírásunkból ismeretes azon egri obskurus tanítógyűlés, amelyen egy két szabadkőműves érzelmi tanító merényletet akart elkövetni egyházmegyénk tanügyének példás vallásérköcsös nimbusza ellen. A merénylet azonban Alpari Lajos Hevesmegyé tanfelügyelő érlye, vallásossága és hazafiassága miatt meghusult. Ezért azután a szabadgondolkodók erősen támadtak, de a legfelsőbb fórum: a vall. és közoktatásügyi miniszter az ő igazsága mellett döntött, amikor a Tanitók Országos Szabadegyesületének amelynek az egri gyűlésen a szabadkőműves tanitók népszerűséget akartak szerezni — alapszabályait hatályon kívül helyezte. Tehát a tanítás vallásérköcsös szemlének védelmében fáradozó derék tanfelügyelő a legméltóbb helyről nyert elégtételt.

— **A „Mikulás” Egyesület közgyűlése.** A „Jászberényi Gyermeksegítő (Mikulás) Egyesület” folyó hó 20-án délután 4 órakor a III-ik ker. állami iskolában (Bercsényi-utca) közgyűlést tart Erdős András plebánus elnöklété alatt. Tárgyak: 1.) Pénztáros jelentése az egylet vagyónáról. 2.) Segélyezésre fordítandó összeg

megállapítása. 3.) Indítványok. A alapszabályok 15. §-a értelmében határozathozatalra 30 tag jelenléte szükséges; határozatképtelenség esetén 3 nap múlva, folyó hó 23-án a megjelent tagok, számukra való tekintet nélkül hoznak határozatot

— **Pásztorjáték.** A jászberényi róm. kat. tantestület kis iskolás növendékei — mint már előre hirdettük — ma tartják meg első vallásos karácsonyi pástorjáték előadásukat a Lehel-szálló emeleti termében. A betlehemi pástorjátékot, melyben számszerint 40-en szerepelnek az „Angyal-szívek karácsonya” című előjáték előzi meg. Az előadások iránt — melyek a mai napon kívül hétfőn kedden és szerdán tartanak — igen nagy az érdeklődés.

— **Gázvilágítás Jászládonon.** Jászládonon a multkorában egyik fővárosi gázgyáros két új találmányu napfénygáz ilytvámpát állított fel próbákban bemutatásra, melyek a közvilágításban szűkölködő város tereit ragyogó fényvel árasztották el. A próbákban állított ilytvámpák fényéhez már hozzászózott a közönség s így nehéz lett volna azokat most már nélkülözni és mert a köziség vagyoni helyzete állítólag nem bírta volna meg a közvilágítás ily irányu kiadását, társadalmi uton rendeztek gyűjtést, melynek eredménye oly meglepő volt, hogy egy lámpa helyett kettőt lehet felállítani. Most azután Jászládonon főtere egészre gázzal lett megvilágítva.

— **Előadások a tanyákon.** A helybeli m. kir. állami gazdasági népiszkola igazgatójának intézkedéséből folyólag a tél folyamán a tanyákon népies gazdasági előadások fognak tartatni. Ilyen népies előadások lesznek a jövő év január 15-én Négyzálláson, 22-én a peresen, 29-én a pelén, továbbá február 5-én Boldogházán és febr. 12-én a homokon,

— **Árvák karácsonya.** Mikor minden tehető polgári háznál is kigyulnak a kicsinyek örömeire szolgáló karácsonyfa világok s mikor minden gyermek szive a kis Jézus várásának örömetől dobban meg, a jó emberek gondoskodnak arról, hogy a senki fiait az árvák is részesüljenek a szent este örömeiben. Mint értesültünk a helybeli Árvaházban és Wéning Kálmán né csaláki telepén állítanak fel a gondnokolt kis árvák és felárvák részére közadakozás útján karácsonyfákat. Az erre szelő gyűjtőtevéket most körözik a városban.

— **Tolvaj a hentesüzletbe.** A helybeli csendőrség által a rendőrséghez tett hivatalos jelentés szerint e hó 12-én hétfőn Szikra Balázs itteni hentesüzletéből ellopták a 240—250 koronát tartalmazó pénztárcát. A gyanu egy akkor ott járt tanyai asszonyra esett s így a csendőrség ily irányban nyomozva, harmadnapra meg is találta a tolvajt Turay József né szül. Mizsei Mária személyében. A házkutatás alkalmával az ellopott pénzből már csak 57 koronát találtak meg mert ugyanis az asszony valómánsa szerint a hiányzó összeggel a bankban törlesztette adósságát Turayné a kir. ügyészséghez is azonnal feljelentették.

— **Levert udvarló.** Mult napokban történt a szentimrei tanyán, hogy Nagy József nevű legényt mikor a lányos háztól hazatérőben volt, utközben a vetélytársak levették. Bábosik János tanyai földjének szélében történt ez eset, ugyanis, mikor a legény a házat elhagyta Kohári János és Lakatos István a setében megtámadták és lábai annyira elverték, hogy a legényt súlyos csont repedés következtében a kórházba kellett szállítani. Az utonállók ellen folyik az eljárás.

— **A jó olvasmánynál nincs jobb karácsonyi és újévi ajándék. Ilyenek az Egri Népkönyvtár tanulságos füzetei, melyek közül a négy újabb I. koronáért vehető meg az egri érseki Liceum nyomdájában. A postai szállítási díjára még 30 fillér**

beküldése szükséges.

— **Karácsonyi postai csomagok.** A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldemények késelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat pontosan betartja. Egyben ezenkívül a postai torlódás elkerülése céljából kívánatos, hogy a közönség ne az utolsó napon gondoskodjék a feladásról, hanem az ünnepnapiak előtt adja fel lehetőleg küldeményét és pedig pontosan csomagolva és címezve.

— **Emberek száj- és körömfájása.** Most amikor, Magyarországon s ami vidékünkön is sok helyütt pusztít a szarvasmarha között a száj- és körömfájás, szükségesnek tartjuk rámutatni arra a tényre, hogy ez a csunya és kínzó kór, bár ritkán van rá példa, áterjedhet az emberekre is. Bécsben már több ember meg is kapta a betegséget, azonban szerencsére nincs szó, az egyik emberről a másikra átragadt bajról, hanem egyes külön fellépett esetekről. Ajánljuk kivált a vadaknak, hogy ovatosan járjanak el a beteg marhák körül, ne hogy esetleg ők is megkapják a betegséget. A közönség pedig tartózkodjék a forralatlan tej használatától. A betegség nem veszélyes ugyan, mert a legnagyobb ritkaság halállal végződik, de igen kellemetlen és fájdalmas.

A Brüsszel-i 1910. évi világiállításon a nagy díjat ismét a Singer Co. varrógép részv. társ. nyerte el. Mint minden évben, úgy az idén is a világhírű gyár egy újdonsággal — a vízszintesen fekvő és igen kényelmesen hozzáférő és kezelhető szálfogóval ellátott „66” géppel — lépi meg a vevőközönséget, mely teljes joggal a 20-ik század varrógépének nevezhető. Legalkalmasabb karácsonyi ajándék és a cég minden egyes fióküzletében megtekinthető.

Vidéki rövid hírek.

— **Csecsemő hullá.** A mult napokban Cegléd vasuti állomásán az oda érkező egyik gyorsvonat II-ik szakaszában, mikor az utasok kiszáltak a kalauz az ülések alatt egy előkelően bepölyözött leány-csecsemő holttestet talált. A kocsiiban a vizsgálat adatai szerint csak férfiak utaztak, mely körülmény még rejtélyesebbé teszi az esetet.

— **Gyászhir** Az 1893-ik év óta fennálló Hevesvármegyei Hírlap című egri hetilapnak halottja van. A lapnak érdemes felelős szerkesztője: dr. Pásztor Bertalan ügyvéd halt el. A megboldogult igen élénk tényezője volt hírlapírói foglalkozásán kívül a megyei és városi közéletnek.

— **Véletlen lövés.** Kunszentmártonból jelentik, hogy ott Halász András napszámok embert a temető melletti tó partján mikor egyik társával beszélgetett Vizi Kálmán kereskedőtanonc megöltte. A pisztoly véletlen sült el Vizi kezében, mikor megtölni akarta. A jobb karján sérült napszámot a megyei kórházba szállították.

— **Kanyaró Gyöngyösön.** Megirtuk volt, hogy gyöngyös városában rettenetes nagyarányokat öltött a kanyarójárvány. Mint most értesülünk a mult hét folyamán a járvány kissé csökkent. A járvány alatt két hó folyamán 331 betegedés történt, meghaltak 13-an.

— **Differitisz Turkevében.** Mint Turkevérről jelentik, a roncsoló toroklob járványszerűleg lépett fel, mimiatt az összes iskolákat bezárták. A járvány egyre fokozódik, szerencse, hogy legtöbb esetben enyhe lefolyású.

— **Elfogott szélhámós.** A szolnoki pályaudvaron egy országosan körözött csa-

lót fogtak el a napokban, aki a pénzcsalók azon ismert receptjevel dolgozott, hogy a hiszékeny parasztoznak jó pénz ellenében nagyobb értékű, de felismerhetetlenségig hü hamis pánzt ígért. A jó madárt épen munka közben fűletle le a csendőrség.

— **Késelő diák.** Szarvason véres esemény tartja izgatottságban a közönséget. Mészáros Emil 4-ik oszt. gimnazista az utcán leszurta Blumm József VIII-ik osztályos tanuló, mert az őt pofon ütötte. A civakodás arról keletkezett, hogy a sarat a másikra freccsentette. A megszurtt deák állapota életveszélyes. A szabadgondolkodás légkörében mozgó erkölcsi állapot következménye ez.

— **Öngyilkosság a zsidótemplomban.** Mezőtúrrol vett értesülésünk szerint ott a mult napokban egy elszegényedett Schwartz Jakob nevű 70 éves öreg zsidó a templomba vitriolt ivott és rögtön szörnyet halt.

Leégett gőzmalom. Karcagon leégett a Nagy Sándor féle gőzmalom. A tűz ismeretlen okból keletkezett, mely a fűtőház kivételével az egész malomberendezést martalékká tette.

— **Tanítói helyettesítés.** Jászapáti rom. kat. iskolaszék dr. Markovics Pál elnöklele alatt legutóbb tartott rendes ülésében Dekus Andor súlyos betegségben szenvedő tanító helyettesül Szabary János ottani tanítót rendelte ki.

— **Színészlet Jászapáti.** Mint már jelentettük, Jászapáti városában jelenleg *Tovary Antal* vidéki színigazgató működik, társulataival. Mint ottani lapársunk leírásából olvassuk a társulat jó és megfelelő pártolásban részesül.

NYILTTÉR.)*

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kinyilatkoztatom, hogy Elefánthy Sándor vorosi képviselő úrnak a folyó hó 6-iki képviselői közgyűlésben személyemet érintőleg tett ama nyilatkozata — mintha én őt a város lovának eladási ügyére vonatkozólag a felszólalásra felhívta volna — az igazsággal annyival is inkább ellenkezik, mivel én nevezett képviselő úrral e tárgyban soha nem is beszéltem.

Ennyit az igazság érdekében kijelentem kellett.

Jászberény, 1910. december 12.

Sárközy Döme,
városi képviselő.

* E rovatban közöltékért nem felelős a Szerkesztő.

— A karácsony közeleg.

Minden ember vegye meg, Ami neki szükséges, Mert „Bathónál” most kaphat, Kevés pénzért árukat. Bármire van szüksége, „Bathónál” szerezze be. Mert az év elmulik, S az olcsó ár megszűnik. „Ki hitte volna aztat!” Hogy „Bathónál” most kaphat: Orosz, Khina, s Japán teákat, Mert a „Bathó” keverék, Mindenütt békét derít. Nodehát! most ne habozzék Mert a „Bathó” keverék, Sok pénzt is megtakarít. Aki egyszer megpróbálja, „Bathó”-céget el nem hagyja.

Csomagja kapható, 10, 16, 20, 30 és 50 fillérért. Továbbá a Császár-keverék tea dekája 4, 6, 8, 10, 16 és 20 fillérért.

Kapható: Jászberény, Apponyi-tér 5 szám alatt, ifj. Bathó János fűszer és csemege kereskedésében.

családi

varrógépek

aleghasznosabb karácsonyi ajándékok.

Uzleteink az „S” címerrel felismerhetők.

Singer Co. varrógép részv.-társ.

Jászberény, Főtér 3. szám.

Karácsonyi vásár.

Van szerencsém a tisztelt közönség figyelmét felhívni a karácsony alkalmából gazdagon felszerelt **cukrászüzletemre**, hol dús választékban árusítok mindennemű finom **cukorkákat**, függő **karácsonyfadíszítményeket** a legizlésebb formákban kgr 1 frt 80 kr.

Egy doboz **válogatott karácsonyfadisz** 1 frt 10 kr.

Minden szerdán és szombaton friss **teasütemény** 1 kgr. ára 1 frt 80 kr. Mindennap friss kuglersütemény drbja 3 kr.

Szives pártfogást kér

Gara Béla.

cukrász.

Jászberény, Apponyi-tér. (Városház.)

!! Köszén !!

A legjobb minőségű hazai és poroszországi **salak** és **pormentes szalon szén**, továbbá **budapesti légszuszgáryi**, valamint **poroszországi pirszén (coaksz)** a bánya által előírt eredeti ár mellett alólírotnál megrendelhetők.

Pontos szállításért **szavatosságot** vállal:

HOFFER MIKSA
több hazai és poroszországi
bánya képviselője.
JÁSZBERÉNYBEN.

Egy szép
fűszerüzletberendezés
olcsón eladó Hulin Istvánnál.

Német nyelvtanítás.

Perfekt német nyelvtanításra **elfogadtatnak tanítványok.** Jászberény IV-ker. Litiom-u. 8 szám alatt.

Akác és virág-méz!

Gyors és pontos kiszolgálás.

Róczyán Kálmán

fűszer- és csemegeüzlete
JÁSZBERÉNY,
a nagytemplommal szemben.

Legelősbő bevásárlási forrás.

Állandóan friss teavaj!

Kaphatók:

Magyar gyártmányu teasüteménykülönlegességek leg nagyobb választékban, az általános drágaság dacára **hihetetlen olcsók.**

Ki olcsó és jó kávét akar, tegyen próbát általam **háziilag pörkölt** kávéfajokból, mindig friss, pörkölt állapotban kaphatók.

Rumok, likörök, tokaji gyógy-aszúk, visontai és villányi vörös gyógyborok, minden híres borvidék borai, valamint helyi termésű boraimat a legjutányosabb árak mellett ajánlom.

Minden hétfőn friss **hentesárak.**

Kaphatók bel- és külföldi sajtok: Ementháli, trappista, magyaróvári, rokforti, dőri-pusztai, pécsi csemege, imperiál, parmasán, lipői juhturó. Sós pácolt és olajos halak nagy választékban

Karácsonfadiszek

Szigoruan szolid és olcsó árak. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Diszes dobozos cukorkák

„PFAFF“

varrógép villanyerőre!!!

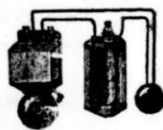
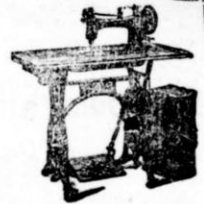
Legelső és legtartósabb a világon Óránként 3 fillért fogyaszt óriási munkaképesség mellett Többet dolgozik, mint 10 más fajta varrógép. Bebizonyított dolog és ami fő, minden fáradság nélkül.

Ajánlja

zajtalan és könnyűjárású

Singer-Central-Bobbin karkahajós- balkaros varrógépeit házi s ipari célokra.

Sérvkötők, gummiáruk, műszerek, különlegességek, szemüvegek és hőmérők

nagy választékban.

Elvállalja toronyórák felállítását és javítását, fali- és zsebórák, eszközök, valamint mindennemű tárgyak javítását, továbbá

házi villanycsengők

felállítását és javítását.

Fali-, álló-, inga-, omega- és ütőzsebórák nagy raktára.

Nagy raktárt tart arany- és ezüstműekből, ékszerek, evőeszközök- és

ezüst dísztárgyakból

melyek ajándékoknak igen alkalmasak. Ugyiszinten

üveg- és porcellánárak nagyraktára*

Európa összes gyárainak varrógépeiből nagy raktárt tartok, s így a varrógépek legolcsóbban nálam szerzhetők be.

Műhimzés és aplikáció munkákat ingyen tanítom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettnek

Pontos és szolid kiszolgálás.

Spekonya Lajos

PLATTA ANTAL UTODA

órák, ékszerész és mechanikus Jászberény,

a Jászkerületi Népbank épületében.